

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

A.H.K. van Viegen (PvdD)
(d.d. 13 oktober 2023)

Nummer
4010

Onderwerp
Aziatische hoornaar in Zuid-Holland

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

De Aziatische hoornaar is een grote uitheemse wespensoort, die zich onder meer voedt met honingbijen. Het kenniscentrum insecten (EIS), onderdeel van Naturalis, schrijft daarover dat de ervaring gelukkig leert dat gezonde bijenvolken over het algemeen niet te gronde gericht worden door de aanval van de hoornaars.

EIS schrijft hier onder andere het volgende over:

*'Invasieve exoten vertonen vaak in de beginfase van kolonisatie een explosieve groei. Na verloop van tijd loopt dit meestal terug, omdat vijanden, ziektes en concurrenten van de soort zich ontwikkelen. Wellicht zal dit ook bij de Aziatische hoornaar in Europa gebeuren. De ontwikkelingen van de Aziatische hoornaar in Nederland zullen ongetwijfeld gepaard gaan met veel rumoer, omdat deze soort op de Europese verordening over invasieve uitheemse soorten staat, maar ook omdat er helaas vaak paniekerig over hoornaars in het algemeen gedaan wordt. Het is belangrijk om het publiek te melden dat de Aziatische hoornaar een weinig agressieve wespensoort is. Ook moet het verschil van de Aziatische hoornaar met de Europese en andere wespensoorten goed uitgelegd worden. Het ruimen van nesten van de gewone hoornaar in de veronderstelling dat het een Aziatische hoornaar betreft, is onnodig en zonde. We zijn benieuwd hoe talrijk de soort zal gaan worden, of eliminatie altijd succesvol zal zijn of dat er op termijn overgestapt zal worden op het in toom houden van de populatie of zelfs het stoppen van de bestrijding. Voor de vroegtijdige signalering van de Aziatische hoornaar en het monitoren ervan zijn vele ogen in het veld onmisbaar.'*¹

Ook adviseert EIS voorzichtig zijn bij bestrijding en schade aan andere soorten wespen te voorkomen door niet direct te bestrijden op basis van een foto van een nest, omdat het om een andere soort kan gaan. Ook wordt geadviseerd om het gebruik van massavallen zoals wijn- of limonadevallen niet als middel niet in te zetten tegen Aziatische hoornaars, vanwege de grote aantallen inheemse wespen en bijen die in deze vallen belanden.

---

¹ [https://www.eis-nederland.nl/Portals/4/pdfs/EB%2078%20\(1\)%20p2-6.pdf?ver=hsxspsWTsRVu1vaHkjAGYw%3d%3d](https://www.eis-nederland.nl/Portals/4/pdfs/EB%2078%20(1)%20p2-6.pdf?ver=hsxspsWTsRVu1vaHkjAGYw%3d%3d)

1. *Bent u van plan om de Aziatische hoornaar te gaan monitoren? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Op dit moment vindt er reeds monitoring van de Aziatische Hoornaar plaats via de website www.waarnemingen.nl.

2. *Bent u bereid om de natuur, en daarmee de insectenstand gericht robuuster te maken, zodat de inheemse insectenpopulatie bestand is tegen de uitheemse Aziatische hoornaar?*

Antwoord

Als provincie werken wij aan het versterken van biodiversiteit. De achteruitgang van soorten en soortenaantallen in de afgelopen decennia maakt duidelijk dat dit een belangrijke opgave is. De inspanningen richten zich vooral op de soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn en de Natura 2000 gebieden die daarvoor aangewezen zijn, maar ook daarbuiten. In de stedelijke omgeving werken wij daarvoor samen met vele partners als Groene Cirkel-programma al jaren aan bijenlandschappen en is zij bezig dit op te schalen naar een provinciebrede inspanning. Via het icoonsoortenbeleid en de agenda natuurinclusief stimuleren we inrichting en beheer waar insecten baat bij hebben. Ook het ecologisch bermbeheer van de provincie behoort daartoe.

3. *Op welke wijze denkt u systeemherstel te kunnen bereiken en daarmee de biodiversiteit te versterken?*

Antwoord

De noodzaak tot systeemherstel om de biodiversiteit duurzaam te versterken wordt breed onderkend en op steeds meer plekken opgenomen in beleid. Ook in de (beoordeling van) natuurdoelanalyses wordt op het belang van systeemherstel gewezen. Het sluit ook aan bij het richtinggevende principe 'water- en bodem sturend' dat de provincie Zuid-Holland in diverse grote opgaven als de ruimtelijke puzzel en het ZH-PLG als een van de uitgangspunten hanteert. Het toetsbaar voorontwerp van het ZHPLG zegt daar ondermeer het volgende over:

"Daarom heeft het Rijk een programma gestart om water en bodem meer sturend te laten zijn in de ruimtelijke inrichting. Water en bodem als sturend principe is een van de uitgangspunten van het NPLG. (p69)

Met name waar de groenblauwe dooradering van het landelijk gebied doorloopt tot in de stad kan een robuust netwerk gevormd worden."

en

"Voor halen van de VHR doelen is natuurinclusiviteit op landschapsschaal nodig. Dus naast de beschermde natuurgebieden, óók werken aan agrarische natuurwaarden en basiskwaliteit natuur. Hiervoor is een systeembenadering essentieel, waarbij ook de verbindingen met het stedelijk gebied van belang zijn. Wij denken dit te kunnen realiseren door een robuust geheel van aaneengesloten beschermde natuurgebieden met een logische zonering te ontwikkelen: kerngebieden bestaande uit Natura 2000 overlopend in het Natuurnetwerk Nederland dat bestaat uit zowel kerngebieden als ecologische verbindingen tussen de natuurgebieden. Maar ook buiten deze beschermde natuur is een goede leefomgeving voor planten en dieren nodig. Ze zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. (p58)"

4. *Bent u van plan publieksvoorlichting te geven over de Aziatische hoornaar? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

De Aziatische hoornaar is geregeld in het nieuws. In deze nieuwsberichten heeft men ook oog voor voorlichting. Daarnaast is op de website van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit veel informatie terug te vinden over de Aziatische hoornaar. Zie de volgende link:

<https://www.nvwa.nl/onderwerpen/aziatische-hoornaar>.

In samenwerking met de andere provincies wordt gekeken of er nog andere vormen van voorlichting nodig zijn met betrekking tot deze invasieve exoot.

Den Haag, 21 november 2023

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

plv. voorzitter,

M.E. van Leeuwen